

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola

Kladno, Jana Palacha 1840

Identifikátor školy: 600 006 905

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad Kladno, K Nemocnici 2007, 272 01 Kladno

Termín konání orientační inspekce: 10. – 14. leden 2000

Čj.	026 27/2000-5102
Signatura	ob3zt202

Základní informace o škole

Střední průmyslová škola (IZO: 000069027) a Vyšší odborná škola (IZO: 110026667) Kladno je škola s cílovou kapacitou 675 žáků u vzdělávacích oborů střední školy a s cílovou kapacitou 150 žáků u vyšší odborné školy. Ve školním roce 1999/2000 studuje v šesti studijních oborech střední průmyslové školy 446 žáků. Jedná se o studijní obory Užitá geologie (21-41-M/003) s počtem žáků 51, Strojírenství (23-41-M/001, včetně dálkového studia) s počtem žáků 118, Elektrotechnika (26-41-M/002) s počtem žáků 78, Automatizační technika (26-44-M/001) s počtem žáků 87, Elektronické počítačové systémy (26-47-M/002) s počtem žáků 91, Strojírenská technická administrativa (64-42-M/003) s počtem žáků 21.

Na Vyšší odborné škole studuje 112 žáků ve studijním oboru Strojírenství (23-41-N/003).

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Časová dotace předmětu je v souladu s učebními osnovami, kterým odpovídala také náplň výuky.

Předmět je vyučován třemi učitelkami, které splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Vyučování probíhalo v klasických učebnách, které byly zařízeny standardním opotřebovaným žákovským nábytkem. Učební prostředí nevytvářelo esteticky podnětné podmínky pro výuku uvedeného předmětu. Ve sledovaných hodinách byly účelně využívány slovníky a odborné publikace. Základní fond pomůcek českého jazyka nebyl v posledních letech obnovován a doplňován, je zastaralý.

Zvolená struktura vyučovacích hodin odpovídala výukovým cílům. Náplň a způsob organizace jednotlivých vyučovacích hodin byla vždy žákům sdělena v úvodní části vyučování. Žáci pracovali pod vedením vyučujících samostatně, ale jednotlivé úkoly jim nebyly zadávány diferencovaně, nebyl brán zřetel na individuální schopnosti žáků. Dominantní postavení při sdělování nových poznatků zaujímal výklad vyučující a tento jednotvárný způsob práce měl výrazný podíl na poklesu aktivity žáků. Ve sledovaných hodinách převládal frontální způsob vyučování. Učitelky při výkladu nevyužívaly životních zkušeností žáků, nevyužívaly při výuce příklady z praxe. Při řízeném rozhovoru se aktivita zlepšila a vyučování probíhalo efektivněji. Vyučující systematicky vedla žáky připravenými otázkami žáky k zobecnění poznatků. Při práci s chybou nebyla důsledně provedena analýza, v některých případech žáci nedostali prostor pro opravu chyby. Správné řešení jim bylo pouze sděleno bez následného vysvětlení či zdůvodnění. V průběhu výkladu nového učiva si učitelky neověřovaly, zda žáci probranému učivu rozumějí, zda dovedou získané poznatky aplikovat.

Úvodní opakování probíhalo frontálním způsobem. Při individuálním zkoušení umožnila učitelka žákům, aby si formu zkoušení zvolili (zohlednila žáka se specifickou poruchou učení). Výsledky práce některých žáků byly klasifikovány, slovní hodnocení bylo využito při závěrečném shrnutí učiva a mělo také motivační charakter. Hodnocení bylo objektivní.

Zápis učiva do sešitů prováděli žáci samostatně v průběhu vyučování, případně zapisovali podle diktátu učitelky.

Učitelky dbaly na gramaticky správné vyjadřování žáků, ale nedávaly jim dostatečný prostor pro rozvíjení komunikativních dovedností a nadaným žákům prostor k seberealizaci, k plnění nadstandardních úkolů a nevěnovaly dostatečnou pozornost zaostávajícím žákům.

Plánování a příprava byly hodnoceny ve sledovaných hodinách českého jazyka velmi dobře až průměrně. Personální podmínky jsou velmi dobré. Materiální a psychohygienické podmínky byly dobré až ještě vyhovující. Organizace, formy a metody výuky byly ve sledovaných hodinách hodnoceny jako dobré. Motivace a hodnocení byly na dobré úrovni. Komunikace byla na ještě vyhovující úrovni. Celkově byly ve sledovaných vyučovacích hodinách pozitivní i negativní v rovnováze.

Matematika

Časová dotace předmětu odpovídá učebnímu plánu. Výuka matematiky je realizována v souladu s učebními osnovami. Všichni vyučující splňují odborné i pedagogické předpoklady výuky na daném typu školy.

Výuka je vyučujícími plánována v časových rozpisech učiva, které jsou uloženy v počítačové síti školy, kde jsou k dispozici vyučujícím i vedení školy. V listinné podobě nejsou doložitelně schválené ředitelem školy.

Výuka probíhala většinou v klasických učebnách, prostorově dostatečně dimenzovaných. Esteticky byly třídy obrazem školy - nepříliš motivující, průměrná úroveň. Materiálně je škola pro výuku matematiky vybavena dobře, v jednotlivých hodinách nebyly učební pomůcky využity (probíraná témata to nevyžadovala). Osobní kalkulátory byly žáky v hodinách používány zcela automaticky.

Vlastní výuka probíhala ve většině hodin frontálním způsobem. Často byla dominantním prvkem vyučující, která výrazně vedla hodinu a pracovala více než žáci, kteří pak byli pasivní a práce se účastnili jen někteří z nich. V kontaktu s děním ve třídě byli žáci udržováni dotazy vyučujících, neměli v některých případech mnoho možností vlastního zapojení do výuky. Vyučující se často soustřeďovali jenom na spolupracující žáky, ostatním nevěnovali mnoho pozornosti. Některé hodiny byly metodicky dosti jednotvárné, bez změny stylu práce a snahy po motivaci žáků. Využití času v hodinách nebylo stoprocentní, protože zápisy do sešitů byly diktovány a nebylo pracováno s učebnicemi či jinými texty. Ne všichni žáci si pořídili doporučené učebnice a proto vyučující některé materiály sami pro žáky množí. Žáci sami mají možnost kopírování textů na zařízení, které škola pro tyto případy pořídila. Metoda samostatné práce žáků byla používána funkčně, ale méně často.

Dobře bylo v hodinách využíváno návaznosti na životní zkušenosti žáků při výkladu nové látky i v opakovacích partiích hodin. Zpětná vazba byla někdy redukována jen na dotaz o pochopení látky, bez ověření skutečnosti a reakce na situaci.

Některým hodinám chyběla úvodní část hodiny s motivujícím uvedením do problematiky, často chyběla jejich závěrečná, hodnotící a shrnující část. V opakovací části hodiny, v době kdy byli někteří žáci zkoušeni, chybělo zaměstnání zbytku třídy,. Pokud nezkoušeni žáci pracovali, řešili všichni stejné příklady, bez možnosti jejich výběru podle obtížnosti a bez možnosti volby tempa práce. Následně pak často chybělo i zhodnocení jejich práce, takže i možnosti zpětné vazby nebylo v tomto momentě dostatečně využito. Výkladové části hodin byly v tempu práce i v rozsahu učiva přiměřené úrovni třídy. Při výkladu nové látky byli žáci zapojováni do práce, spolu s vyučující hledali aktivně metody a postupy řešení. Kladem bylo i zobecňování postupů a principů řešení. Návaznost na již probranou látku byla ve všech hodinách patrná. Málo využívané bylo průběžné hodnocení práce žáků ve vyučovacích hodinách a v některých případech i nevyužití možnosti klasifikace jejich práce.

Rozvoji komunikačních schopností žáků je věnována promyšlená péče jen některými vyučujícími. Další se spokojili často jen s jednoslovnou odpovědí žáka. Málo byli žáci vedeni k formulování vlastních myšlenek i když průběh hodiny tuto možnost skýtal. Na druhé straně byla zaregistrována snaha po vedení žáků k preciznímu matematickému vyjadřování, které má vliv jak na komunikační dovednosti žáků, tak i na rozvoj logického myšlení. Žáci měli možnost se v průběhu hodin ptát

vyučujících na nepochopené části učiva a této možnosti využívali.

Výrazným kladem byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá atmosféra v hodinách, přátelská a zároveň pracovní, komunikace mezi vyučujícími a žáky byla bezprostřední, bez viditelných překážek. Názory žáků byly vyučujícími respektovány.

Předepsané písemné práce jsou psány a jsou uloženy u vyučujících. Předložené písemné práce byly opravené a byla u nich zpracována jevová analýza, kterou následně projednává předmětová komise. Při písemných pracích dostávají žáci zadání namnožené, před zahájením práce jsou instruováni a je jim poskytnut prostor na dotazy.

Velmi dobře lze hodnotit práci předmětové komise, která funguje především jako koordinační orgán při výuce předmětu. Její práce vychází z konkrétně zpracovaného plánu, jehož plnění je sledováno. Předsedkyně předmětové komise pravidelně spolupracuje s ředitelem školy, je jí pověřena též hospitační činností. Dále je předsedkyně předmětové komise určena vedením školy jako patron pro začínající a méně zkušené učitele.

Plánování a příprava výuky ve sledovaných hodinách matematiky byla hodnocena jako velmi dobrá. Personální podmínky byly hodnoceny jako vynikající. Materiální a psychohygienické podmínky byly hodnoceny jako velmi dobré. Organizace sledovaných hodin byla hodnocena jako ještě vyhovující. Formy a metody výuky, dále motivace a hodnocení žáků bylo hodnoceno jako dobré až ještě vyhovující. Interakce a komunikace byla hodnocena jako dobrá. Výuka předmětu matematika byla celkově hodnocena jako dobrá.

Cizí jazyk – anglický, německý

Časová dotace výuky je v souladu s učebními dokumenty. Tematické plány zpracované vyučujícími kopírují obsah učiva zvolených učebnic, nejsou však plně v souladu s filozofií výuky cizích jazyků na středních odborných školách např. rozsah slovní zásoby v oblasti odborné terminologie studovaného oboru.

Výuka je zabezpečována dvěma vyučujícími odborně i pedagogicky způsobilými, pěti vyučujícími pouze s pedagogickou způsobilostí a dvěma vyučujícími bez odborné i pedagogické způsobilosti. Prostředí pro výuku jazyků je nepodnětné, škola nevlastní jazykovou učebnu, výuka není podporována nástěnnými tabulemi s ucelenými gramatickými strukturami nebo cizojazyčnými časopisy, využití moderní didaktické techniky s kvalitními audio nahrávkami rodilých mluvčích nebylo zaznamenáno. Využití počítačové učebny má pro žáky vysoce motivační charakter. Všechny ročníky jsou vybaveny učebnicemi, které odpovídají úrovni znalostí a dovedností žáků. Po provedení analýzy vhodnosti jednotlivých učebnic, navrhla předmětová komise nákup nových ucelených řad učebnic.

Struktura a organizace sledovaných hodin měla rozdílnou úroveň. Velmi dobrou úroveň měly dvě hodiny anglického jazyka a jedna hodina německého jazyka. Vyučující střídali nejrůznější metody a formy práce, vedli žáky k dialogu, problémové otázky zvyšovaly aktivitu žáků. V hodinách převládá tvůrčí cizojazyčná atmosféra. Vysoce motivační charakter mělo zařazení aktuálních témat dnešní doby. Vyučující spolu s žáky logicky vyvozovali zákonitosti jednotlivých gramatických struktur, diferencovali úkoly, dbali na správnou výslovnost, průběžným kladným hodnocením zvyšovali aktivitu žáků. V žádné z těchto hodin však nebyla využita didaktická technika. Motivace, interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň.

V ostatních hodinách převládala frontální výuka s dominantní rolí vyučujících, v menší míře samostatná práce žáků. Ve výuce chyběla potřebná motivace, podnětné metodické postupy při opakování a osvojování gramatických struktur, problémové otázky nutné pro účinnou aplikaci učiva a relaxační prvky. Jednotvárnost při frontální práci s učebnicí, školním sešitem a tabulí vedla k nízké aktivitě žáků, někteří nespolupracovali vůbec. V závěru hodin většinou chybělo hodnocení a shrnutí probírané látky. Jako diskutabilní se jeví využití počítačové učebny

pro výuku jazyka, respektive Internetu, kdy žáci tvoří vlastní webovou stránku, avšak konverzační využití jazyka se zcela vytrácí.

Znalosti žáků jsou prověřovány průběžně v hodinách (zkoušením nebo krátkými prověrkami), přibližně dvakrát ročně většími prověrkami. Vzhledem k rozdílné úrovni znalostí žáků jednotlivých skupin, zadávají vyučující vlastní prověrky. Hospitace prováděné vedoucí předmětové komise umožňují diskutovat o kladech či úskalích výuky. Negativem těchto hospitací je absence negativní analýzy při rozboru těchto hodin vzhledem ke kolegiálním vztahům.

Plánování výuky cizích jazyků je dobré. Příprava byla hodnocena jako velmi dobrá až dobrá. Celkově jsou personální podmínky výuky dobré až ještě vyhovující. Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou dobré. Organizace, formy a metody byly v závislosti na přípravě a personálních podmínkách hodnoceny jako velmi dobré ve třech sledovaných hodinách a zbývající byly hodnoceny jako dobré až ještě vyhovující. Motivace, hodnocení a komunikace byly ve sledovaných hodinách hodnoceny jako dobré. Celkově byla výuka cizích jazyků hodnocena jako dobrá.

Blok odborných předmětů

Hospitační činnost byla provedena v oborech Strojírenství, Elektrotechnika, Užitá geologie, Elektronické počítačové systémy, Automatizační technika a následně v předmětech technické základy, elektrická měření, silnoproudá zařízení, metodika technických činností, elektrotechnika, mechanika, stroje a zařízení, geodézie a kartografie. Učební plány a učební osnovy jsou ve sledovaných předmětech plněny.

Při hodnocení materiálně-technického zabezpečení výuky odborných předmětů bylo vycházeno z těchto zjištění:

*v učebních sbírkách pro strojírenství jsou základní trojrozměrné modely, strojní díly, ložiska a další součásti, hydraulické a pneumatické mechanismy, prostřihovadlo, ohýbačka nástroje pro obrábění, různé součásti z platů, sada programů pro video a další učební pomůcky

*pro automatizaci jsou k dispozici pneumatická stavebnice a počítače, stavebnice Dominoputer, CNC soustruh a CNC frézka, panel regulátoru a regulované soustavy

*softwarové vybavení umožňuje provádět strojnické výpočty, programování NC strojů, programování strojů CAD/CAM, programování PLC techniky, snímání digitálních a analogových veličin a využití v dalších oblastech

*sbírky pro předmět kontrola a měření umožňují provádět laboratorní cvičení v rozsahu učebních osnov

*laboratoře elektroniky a silnoproudé elektrotechniky jsou vybaveny pro základní měření, postupně (dle finančních možností) jsou doplňovány. Měřicí přístroje, součástková základna, elektrické stroje a přístroje, zdroje napětí a další vybavení laboratoří umožňují plnění učebních osnov

*vybavení školy výpočetní technikou je na dobré úrovni, k dispozici jsou tři učebny s propojením v síti Novell, učebnu s přístupem na Internet a aj.

Celkově je materiálně-technické vybavení školy hodnoceno jako standardní s dobrou úrovní.

Vzhledem k hospitovaným hodinám (a absenci hospitací v laboratořích), nebylo využití učebních pomůcek a přístrojů didaktické techniky zcela dostačující.

Teoretická výuka odborných předmětů je realizována v klasických, zpravidla kmenových učebnách. Učebny jsou prostorné, světlé a jsou vybaveny standardním žákovským nábytkem. Psychohygienické podmínky pro výuku mají dobrou úroveň. Ve většině učeben nejsou trvale umístěny učební pomůcky a přístroje didaktické techniky. Učební pomůcky byly použity ve čtyřech hodinách, projekce zpětným projektoem ve dvou. V jednom případě bylo užití zpětného projektoru neúčelné, neefektivní, ze zadních lavic nečitelné a navíc byl projektor značně znečištěn. Rovněž tak i "kolování" prospektů mezi žáky třídy v průběhu výkladu nebylo efektivní. Mezipředmětové vztahy byly zřetelně uplatněny ve čtyřech hodinách. V osmi (z 11) sledovaných hodin neměli žáci k dispozici učebnice, vykládané učivo bylo buď průběžně diktováno a žáky zapisováno do sešitů, nebo si žáci dělali poznámky dle vlastního uvážení. Zápisy v sešitech mají značně rozdílnou úroveň a zpravidla nejsou učiteli kontrolovány. Absence učebnic či jiných textů je negativem, žáci nejsou vedeni k samostatné práci s odbornou literaturou.

Skladby hodin měly značně rozdílnou úroveň, ve dvou případech byly hodnoceny jako vynikající, čtyřikrát jako ještě vyhovující. Běžnou metodou byl výklad učitele, ojediněle přecházející až do monologu. Absence prvků rozumové výchovy pak vedly k pasivitě žáků. Častějším jevem byl výklad učiva v kombinaci s řízeným rozhovorem se žáky. Zcela ojediněle se vyskytly snahy učitelů o aktivizaci žáků. Vyučovací hodiny byly zpravidla zakončeny shrnutím probraného učiva a závěrečným opakováním

Velmi dobré až vynikající jsou personální podmínky pro výuku sledovaných předmětů. Personálními podmínkami však výuka neodpovídala, neboť v organizačních formách a metodách výuky byly značné rozdíly. Metoda "tabule - křída" provázela mnohé hodiny, ve výjimečných případech se vyskytla i značně hovorová mluva vyučujícího. Pozitivně je hodnocena snaha většiny učitelů o objasnění a účelné třídění pojmů.

Poměrně málo častým jevem byla úvodní či průběžná motivace žáků, komunikace mezi učitelem a žákem byla patrná především při zkoušení a opakování, často se opakovaly odpovědi v málo rozvinutých větách či souvětích. Výjimečně se vyskytly případy, kdy klasifikace a hodnocení žáků byly neveřejné a bez rozboru jejich znalostí. Jako méně vyhovující je hodnocen přístup vyučující s výrazným zaměřením pouze na chybu žáka a naprostou absencí jakékoliv formy pozitivního hodnocení.

Plánování ve sledovaných předmětech je na velmi dobré úrovni. Příprava výuky v rámci plnění učebních osnov byla hodnocena jako velmi dobrá. Personální podmínky byly velmi dobré. Materiální podmínky a psychohygienické podmínky byly hodnoceny jako dobré. Organizace, formy a metody výuky byly hodnoceny ve dvou hodinách jako vynikající a další hodiny jako ještě vyhovující. Motivace, hodnocení a komunikace byly hodnoceny na dobré úrovni. Celkově byl blok odborných předmětů hodnocen jako dobrý.

Tělesná výchova

Výuka tělesné výchovy byla sledována v prvním až třetím ročníku střední průmyslové školy. Počet dvou vyučovaných hodin tělesné výchovy v týdnu u všech osmi vyučovaných studijních oborech odpovídá příslušným studijním učebním plánům. Časové tematické plány jsou velmi dobře zpracovány s odpovídající kontinuitou, avšak vzhledem k potřebě koedukované výuky (velmi malý počet dívek ve třídách) není vždy zpracováno zvýraznění odlišností mezi výukou chlapců a dívek (např. rytmická gymnastika s hudbou nebo cvičení na kladině). Pro ucelenou kontrolu plnění učebních osnov tělesné výchovy chybí zpracování časového plánu pro čtvrtý ročník studijních oborů i když se ve školním roce 1999/2000 nevyučuje. Příprava vyučujících ve sledovaných hodinách byla příkladná.

Z 32. hodin tělesné výchovy v týdnu je ve studijních oborech SPŠ vyučováno plně odborně i pedagogicky 30 hodin (93,75%), pouze 2 hodiny (6,25%) jsou vyučovány bez způsobilosti

odborné. Tělocvična a její materiální vybavení pro výuku sportovních her je na velmi dobré úrovni. Pro úplné procentuální splnění schválených učebních osnov, aniž by musely být prováděny nutné úpravy, chybí pro část gymnastickou ve vybavení tělocvičny nářadí (bradla a dalším vhodným nářadím je kůň). Pro výuku gymnastiky, při spojené výuce dvou tříd v tělocvičně, není vyhovující využívaný prostor pro cvičení. Chybí gymnastický sál. V rámci dodržování psychohygienických zásad nejsou vhodné pětiminutové přestávky před výukou tělesné výchovy. Jedná se o přestávky mezi 1. a 2. vyučovací hodinou, dále mezi 5. a 6., 6. a 7., vyučovací hodinou (žáci se nestačí včas na tělesnou výchovu připravit) a též není vhodné zařazení hodin tělesné výchovy po polední přestávce, která má délku pouze 20. minut. (Jedná se o přestávku mezi 4. a 5. vyučovací hodinou). Vyučující respektují nutnost koedukované výuky vzhledem k velmi nízkému počtu dívek ve třídách a při výuce zařazovali pro dívky vhodná cvičení. Ve vybavení kabinetu tělesné výchovy je velice dobře využívána audiovizuální technika v podobě videokamery pro záznam různých cvičení a jejich zpětné shlédnutí na videorekordéru pro rozbor a analýzu cvičení žáků.

Žáci jsou srozumitelnou a klidnou formou naučení organizačním postupům při výuce tělesné výchovy, takže všechny sledované hodiny proběhly i při větším počtu žáků nebo při souběžné výuce dvou tříd v tělocvičně v bezproblémové atmosféře. Použité formy a metody práce vyučujících splňovaly podmínky pro zvládnutí cílů hodin. Pouze ve 2. hodinách z 5. sledovaných hodin výuky gymnastiky nebyly použity pro nejslabší žáky vždy vhodné metodické řady s příslušným počtem opakování pro procvičení výsledného cvičení. Žáci jsou připraveni na práci ve skupinách a navzájem si dobře pomáhají.

Hodnocení žáků probíhá velmi dobře v plánovaných intervalech vzhledem k časovému rozvržení jednotlivých témat v tělesné výchově. Většinu žáků tento způsob motivuje k soustavné přípravě. Při sledovaných hodinách tělesné výchovy probíhala velmi dobře příprava na hodnocení gymnastických cviků a výborně na herní činnosti jednotlivce v odbíjené. Kladnou motivací pro žáky je zařazení motivačních hodin do měsíčního programu tělesné výchovy.

Žáci velmi dobře akceptují a respektují dohodnutá pravidla při organizaci tělesné výchovy. Při sledování výuky bylo možné pozitivně hodnotit častý individuální přístup k žákům a současně zvládnutí vedení celého kolektivu.

Celkově výrazně převažují pozitiva u plánování a příprav pro tělesnou výchovu, vyskytují se pouze drobné nedostatky spíše formálního charakteru. Personální podmínky jsou hodnoceny velmi dobře. Materiální podmínky pro výuku tělesné výchovy jsou velmi dobré, pouze pro výuku gymnastiky ještě vyhovující. Psychohygienické podmínky jsou velmi dobré až dobré. Organizace, formy a metody jsou hodnoceny velmi dobře. Motivace, hodnocení a komunikace byly hodnoceny velmi dobře. Celková výuka tělesné výchovy je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování sledovaných předmětů bylo celkově na dobré úrovni. Personální podmínky byly na velmi dobré úrovni. Materiální a psychohygienické podmínky byly hodnoceny jako průměrné. Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace byly hodnoceny jako dobré. Celková úroveň kvality vzdělávání byla ve sledovaných předmětech dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Vedení školy zpracovalo dlouhodobou koncepci vývoje školy v rámci optimalizace středního školství. Tento projekt nazvaný *Pyramida*, vychází z podmínek města a regionu. Tato koncepce je založena na analýze potřeb trhu s výhledem do dalších let a je konzultována s partnery školy v podnikové sféře (Hospodářská komora). Návrh byl projednáván i na MŠMT ČR. V současné době není tato koncepce realizována.

Na toto navazuje krátkodobá koncepce, která řeší především samotnou existenci školy v kontextu regionu, její technické a personální podmínky a její další odborné zaměření. Materiál je k dispozici všem pracovníkům v počítačové síti školy, kteří se prostřednictvím předmětových komisí mohli zapojit do jeho tvorby. Koncepční materiály byly projednány na Školském úřadě Kladno, Určeném školském úřadě, MŠMT ČR, s Hospodářskou komorou a Úřadem práce Kladno a s koncepcí školy je seznamována i *Společnost rodičů a přátel SPŠ v Kladně*. Pro potřeby běžného školního roku má vedení školy vypracovaný roční plán -*Organizace školního roku 1999/2000*. tento dokument obsahuje termínovou listinu průběhu školního roku, personální zabezpečení výuky a obsazení jednotlivých funkcí ve škole. Svým přehledným zpracováním a přístupností pro všechny pracovníky školy (je uložen ve školní počítačové síti) je základním materiálem pro daný školní rok. Na *Organizaci školního roku 1999/2000* navazuje roční základní program školy, který stanoví pro daný školní rok priority. Letos je to *Program dovedností*, který je zapracovaný v časových plánech vyučujících.

Koncepce školy je zpracovávána promyšleně, s ohledem na potřeby trhu práce a na zájem veřejnosti o jednotlivé obory. Škola si dělá vlastní průzkum situace v podnicích a z jeho zjištění vychází při zpracovávání dalších plánů.

Hospitační činnost je na škole koordinována *Plánem hospitací*, který je vypracován pro ředitele školy, jeho zástupce a předsedy předmětových komisí, na které delegoval ředitel školy hospitační pravomoc. Ostatní kontrolní činnost není samostatně plánována, její provádění vychází z *Rozdělení kompetencí řízení školy*, ve které jsou konkrétně určené povinnosti jednotlivých pracovníků i v této oblasti, bez časového rozvrhu jednotlivých úkolů. Při jejich plnění vychází vedení školy z momentální situace na škole a aktuálnosti jednotlivých prací.

Vyučované studijní obory odpovídají rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol. Při kontrole úprav učebních plánů jednotlivých studijních oborů byly zjištěny následující nedostatky:

- není dodržen název předmětu podle schváleného učebního plánu (strojnictví místo strojírenství) - studijní obor 64-42-M/003
- druhý cizí jazyk je ve školní úpravě učebního plánu veden jako povinný vyučovací předmět, ve schváleném učebním plánu je volitelným předmětem - studijní obor 21-41-M/003
- nejsou dodrženy předepsané celkové týdenní hodinové dotace - studijní obor 26-47-M/002
- u studijního oboru 23-41-M/001 je posílena celková hodinová dotace volitelných předmětů na úkor předmětů povinných (konkrétně fyziky)

Škola má vypracovanou velmi dobrou a rozsáhlou dlouhodobou koncepci, která se však v současné době nerealizuje. Střednědobé plánování vychází z potřeb trhu práce v regionu a zájmu veřejnosti o jednotlivé studijní obory. Krátkodobé plánování dobře řeší aktuální otázky běžného školního roku. Plány jsou reálně postavené, jejich plnění je sledováno a při zpracování vycházejí z analýz školy a na jejich zpracování se podílejí i pracovníci školy.

Celkově bylo plánování hodnoceno jako dobré.

Organizování

Organizační struktura Vyšší odborné školy a Střední průmyslové školy je dána jedním organizačním řádem. Součástí organizačního řádu je schématicky vyhovujícím způsobem graficky znázorněn postup při řízení školy. V čele je ředitel školy, který je dekretem s čj. 27416/97-60 ze dne 6.8.1997 potvrzen ve funkci ředitele školy na základě výsledku konkurzu. Poslední potvrzení ve funkci ředitele školy bylo vydáno MŠMT ČR dne 23.4.1999 a to vzhledem k dodatku č.3 ke zřizovací listině, kde se jednalo o změnu názvu školy. Dále je jmenován zástupce ředitele, který v případě nepřítomnosti ředitele školy je též statutárním zástupcem. Oba vedoucí pracovníci mají dobře zpracované písemné rozdělení jednotlivých kompetencí a dále též společné činnosti při řízení školy. Další přímí podřízení, kteří mají mimo své pracovní náplně zpracované písemnou formou kompetence při řízení, jsou předsedové 9. předmětových komisí a vedoucí dílen. Ročníkoví vedoucí Vyšší odborné školy mají též písemně zpracované kompetence v rámci řízení, ale nejsou uvedeni v grafickém schématu řízení. Celkově je systém řízení Vyšší odborné školy začleněn do řízení jednotlivých studijních oborů. Z výše citovaných dvou zjištění vyplývá, že je stále slabým místem školy řízení Vyšší odborné školy. v rámci celkové organizaci. Dále jsou přímo řízení ředitelem školy nebo zástupcem pracovníci zajišťující, CO, BOZP, požární preventista, výchovný poradce, třídní učitelé, pracovníci ekonomického úseku. Dobře zpracovanou součástí organizačního řádu je kapitola o činnosti všeobecného řízení a správy.

Pro řízení výchovně vzdělávací činnosti jsou zřízeny poradní a metodické orgány. Patří mezi ně pedagogická rada, přijímací komise a předmětové komise. Písemné zápisy o činnosti těchto poradních a metodických orgánů jsou vedeny stručnou a přehlednou formou s dostatečnou vypovídající úrovní.

Vedení školy předložilo veškerou povinnou dokumentaci dle zákona č. 29/1984 Sb., § 38 a, odst.1, ve znění zákona č. 258/1996 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, která je vedena s různou vypovídající úrovní. Ve školním řádu je velmi dobře zpracována organizace dne, docházka do školy, povinnosti žáků, zásady chování žáků, co je žákům zakázáno ale v žádné z těchto částí nejsou začleněny prvky z dokumentu Úmluva o právech dítěte (čl. 104/1991 Sb.). Rozvrh odpovídá obecně závazným platným předpisů, pouze délky pětiminutových přestávek a polední 20. minutová přestávka nejsou zcela neoptimalnější v rámci psychohygienických podmínek. V třídních knihách se vyskytují pouze formální nedostatky, které jsou po kontrolách odstraňovány.

Vnitřní i vnější informační systém využívá postupně rozvíjející se školní informační centrum. Využívá jak vnější připojení počítačů na síť (Internet), včetně zveřejňování informací na svých www stránkách (www.sps.ick.cz). Zapojuje se do diskusí pomocí tohoto propojení s mezinárodní účastí. Vnitřní propojení počítačů do sítě je už také vybudováno. V současné době se připravuje možnost vstupu také žákům školy do této vnitřní sítě. Tímto způsobem je zajištěn velmi dobrý a stále aktuální přístup k informacím pro všechny pracovníky školy a také žáky. V současnosti je součástí informačního systému sdělování informací na přehledně umístěných nástěnkách. Pro informovanost širší veřejnosti využívá vedení místní regionální tisk. Dvakrát do roka pořádá škola dny otevřených dveří. Spolupráce s rodiči je zajištěna pravidelnými třídními schůzkami a spoluprací se Společností rodičů a přátel školy, která je registrována ministerstvem vnitra od 2.1.1992. Dále je zřízena Žákovská rada, která pravidelně jednou za měsíc jedná s vedením školy. Vedení školy velmi dobře a operativně využívá podnětů od rodičů i žáků, ale i dalších subjektů, včetně státní správy.

Předložená výroční zpráva za školní rok 1998/1999 neobsahuje všechny údaje dané zákonem v dobré úrovni. Chybí ucelené údaje o pracovnících školy, naopak u žáků jsou uvedeny osobní údaje, které nepatří do veřejně přístupných informací (například rodné číslo, zdravotní pojišťovna).

Slabým místem jsou také údaje o mimoškolních aktivitách a charakteristika školy. Výroční zpráva je zpracována pouze ve formální zákonné podobě, zatím má pouze vyhovující vypovídací hodnotu

a tutěž vyhovující hodnotu má jako sebehodnotící zdroj informací.

Celkově lze hodnotit kvalitu a funkčnost organizačního uspořádaní jako dobrou, slabším místem je způsob začlenění řízení vyšší odborné školy do organizace střední průmyslové školy. Informační systém vnitřní i vnější má velmi dobrou úroveň. Celkově lze hodnotit organizování jako dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy uplatňuje demokratický styl řízení, založený na důvěře a vlastní iniciativě pedagogických pracovníků a na delegování pravomocí v oblasti kontroly a metodiky výchovně vzdělávacího procesu na zástupce ředitele a především na předsedy předmětových komisí.

Ředitel školy vypracoval interní směrnici *Zásady pro přiznávání osobních příplatků*. Tuto směrnici využívá několik let, i když byla vypracována pro období od 1. 1. 1993 do 31. 8. 1993. V uvedené směrnici je však opomenuta zásada kvality výchovně vzdělávacího procesu tj. výkon v hodinách. Vzhledem k nízkému počtu hospitací všech pověřených pracovníků a nekonstruktivnímu rozboru hospitovaných hodin nezískává ředitel školy dostatečný přehled o kvalitě výchovně vzdělávací práce jednotlivých pracovníků. Rozhovorem s některými zaměstnanci školy bylo zjištěno, že zásady odměňování jim nejsou známy.

Téměř polovina pedagogických zaměstnanců školy se pravidelně nebo příležitostně vzdělává v rámci kurzů a školení. Rámcový vzdělávací plán je v dle finančních možností doplňován. Vzdělávání probíhá na základě vlastní iniciativy jednotlivých pedagogů. Vedení školy vynakládá vysoké prostředky na vzdělávání pracovníků, které jsou však účelově vázány na požadavek akreditace MŠMT ČR, což se jeví jako omezující požadavek pro vzdělávání techniků.

Začínajícím nebo nekvalifikovaným pedagogům je poskytována metodická pomoc ze strany vedoucích předmětových komisí.

Při vedení a motivování pracovníků je ponecháván prostor jejich iniciativě, malý důraz ze strany vedení školy je kladen na zavádění efektivních moderních metod a forem práce do přímé výchovně vzdělávací práce v hodinách. Oblast je hodnocena jako průměrná.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy má zpracován v sedmi bodech plán kontrolní činnosti. V jeho nepřítomnosti přebírá kontrolní činnost jeho zástupce, který má v plánu kontrolní činnosti další čtyři body. Jedná se o kontrolu časových rozpisů učiva a jejich plnění, plány exkurzí, hospitační činnost a kontrolu realizace rozhodnutí. Jmenovaní předsedové předmětových komisí mají v kompetenci kontrolu plnění učebních plánů, kontrolu úkolů zadaných na prázdniny a exkurzní činnost. Ke kontrole výsledků vzdělávací činnosti jsou vytvořeny vlastní evaluační nástroje. Vedení školy má zpracovaný systém testů, který umožňuje porovnání dosahovaných výsledků a následného provedení případných zásahů. Nedostatkem tohoto testování je však nezpracování systému, který by koordinoval důsledné využívání u všech předmětů.

Z pravidelných kontrol ředitele školy byla ověřena kontrola třídních výkazů. Je prováděna vždy na začátku a konci pololetí. Třídní výkazy jsou v pořádku. Kontrolou třídních knih je pověřena asistentka ředitele. Třídní knihy, kontrolované při sledovaných hodinách, jsou dobře vedeny a nevykazují administrativní nedostatky. K dalšímu bodu kontrolní činnosti ředitele školy (kontrola a

hodnocení práce jednotlivých pracovníků) byly předloženy hospitační zápisy. Hospitace se týkají zejména předsedů předmětových komisí. Ředitel provede ročně průměrně 16 hospitací. Zde je nedostatkem nerovnoměrnost rozložení hospitací u jednotlivých vyučujících. Pro stanovení nadtarifních složek platu jsou stanovena kritéria, osobní příplatky jsou zpravidla dvakrát ročně korigovány.

Zástupce ředitele školy provádí hospitační činnost u zbývajících učitelů. Dle plánu by měl vykonávat v průměru 36 hospitací ročně se záměrem navštívit každého učitele dvakrát za pololetí. Tento záměr však není zcela naplňován. U předložených hospitačních záznamů bylo uvedeno zhodnocení hodiny a doporučení pro další činnost vyučujícího. Písemně není vyznačeno případné plnění či neplnění úkolů z minulé hospitace.

Dvakrát ročně provádí ředitel školy kontrolu plnění učebních osnov. Z poslední kontroly vyplývá dílčí skluz v předmětech český jazyk, dějepis, technické kreslení a počítačová grafika. Jsou přijata opatření k vyrovnání skluzu a postupně jsou realizována.

Systém vnitřní kontroly je zpracován schematicky. Kontrola výchovně-vzdělávacího procesu je prováděna především v rámci hospitací a na pravidelných pedagogických poradách. Z výsledků kontrol je prováděna analýza. Jsou vytvořeny evaluační nástroje pro sledování kvality práce učitelů a hodnocení úrovně výsledků učení žáků.

Kvalita kontrolních mechanismů je hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality řízení

Při řízení školy převažuje demokratický styl řízení, který přechází v liberální s velkým počtem přenesených pravomocí nejenom na zástupce ředitele ale i na předsedy předmětových komisí, které u kontrolní činnosti nejsou vždy nejvhodnější, například pro konečné hodnocení kvality vykonané práce. Kvalita a funkčnost plánování je na dobré úrovni. Slabým místem bylo řešení úprav a možných přesunů v kompetenci ředitele školy v rámci schválených učebních plánů. Kvalita a účelnost organizačního uspořádání je dobrá. Systém vedení a motivování pracovníků je na dobré úrovni. Celkově je kvalita řízení dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol č.j.28 555/99-21 ze dne 23.září 1999
- Učební plány a učební osnovy pro sledované vyučované studijní obory
- Katalogy a třídní knihy
- Interní směrnice s vnitřním řádem školy, organizačním řádem školy
- Rozvrh hodin
- Dlouhodobá koncepce rozvoje školy
- Roční plán práce, týdenní plány
- Plán kontrolní činnosti, hospitační záznamy
- Zápisy z předmětových komisí
- Plán dalšího vzdělávání pracovníků
- Časové tematické plány učiva
- Kritéria pro stanovování osobních příplatků pracovníků
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1998/1999
- Inspekční zpráva čj. 025 97/98 – 05019 ze dne 20. dubna 1998
- Podkladová inspekční dokumentace

ZÁVĚR

Pozitiva

- Dlouhodobá koncepce zahrnující nejenom rozvoj školy ale vývoj celé oblasti středního školství v regionu
- Mezinárodní spolupráce (Dánsko, Itálie, Polsko)
- Využití výpočetní techniky a její přístupnosti pro pracovníky školy a žáky, včetně Internetu (Prázdniny s Internetem)
- Dobrá spolupráce s rodiči a funkčnost Společnosti rodičů a přátel SPŠ Kladno

Negativa

- Vypovídací hodnoty jednotlivých částí výroční zprávy za školní rok 1998/1999 nemají vždy kvalitní úroveň nebo jsou neúplné (např. personální zajištění školy)
- Nevyváženost přímé kontrolní činnosti ředitele školy vůči pedagogickým pracovníkům školy
- Nepřesnosti a chyby při úpravách jednotlivých učebních plánů

Doporučení

- Doplnit školní řád dle dokumentu Úmluva o právech dítěte
- Opravit název předmětu strojnictví na strojírenství
- Druhý cizí jazyk ve školní úpravě učebního plánu vést jako volitelný
- Doplnit časový rozpis učiva tělesné výchovy pro čtvrtý ročník všech studijních oborů
- Doplnit kabinet tělesné výchovy o vyjmenovaná nářadí (bradla, kůň)
- Řešit zabezpečení výuky gymnastiky vybudováním gymnastického sálu
- Zlepšit psychohygienické podmínky vzhledem k délce přestávek před výukou tělesné výchovy
- Zlepšit estetickou úroveň učeben a dalších prostor školy (např. vstupu u hlavního vchodu)
- Zlepšit vypovídací hodnotu výroční zprávy jako sebehodnotícího zdroje

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech a kvalita řízení školy jsou na dobré úrovni. V období od poslední inspekce nebylo zaznamenáno výrazné zlepšení v systému organizace řízení VOŠ a zpracovávání částí výroční zprávy

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Václav Skála	V. Skála v.r.
Členové týmu	Mgr. Vladislava Coufalová	V. Coufalová v.r.
	PaedDr. Věra Kolmerová	Věra Kolmerová v.r.
	Ing. Josef Hejzák	Hejzák v.r.
	Mgr. Viktor Müller	V. Müller v.r.

V Rakovníku dne 10. února 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. března 2000

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Ing. Bohumil Žvachta	Žvachta v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Kladno, K Nemocnici 2007, 272 01 Kladno	23. 3. 2000	65/00
Zřizovatel: MŠMT, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana	23. 3. 2000	64/00

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány